

Załącznik 3
do „Założeń merytorycznych i organizacyjnych
opracowania - Informacji o działalności IOŚ w 2008 r.”

PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM

1. Rejestr zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, zwany dalej rejestrem potencjalnych sprawców poważnych awarii

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. rejestr zakładów, potencjalnych sprawców poważnych awarii obejmował 12 zakładów, w tym:

- 4 zakłady zakwalifikowane do grupy o dużym ryzyku (ZDR),
- 3 zakłady zakwalifikowane do grupy o zwiększonym ryzyku (ZZR),
- 5 pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie.

Tabela 1. Liczba zakładów w rejestrze potencjalnych sprawców poważnych awarii*

Województwo	Stan na dzień 31.12.2007 r.			Stan na dzień 31.12.2008 r.		
	wszystkie zakłady w tym:			wszystkie zakłady w tym:		
	ZDR	ZZR	pozostałe	ZDR	ZZR	pozostałe
1	2	3	4	5	6	7
lubuskie	5	3	5	4	3	5

ZDR – zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych

ZZR – zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych

W porównaniu do stanu na koniec 2007 r. ogólna liczba zakładów mogących spowodować poważne awarie **zmniejszyła się** o 1 jednostkę.

W poszczególnych grupach zakładów zmiany te przedstawiają się następująco:

- o 1 zakład **zmniejszyła się** liczba zakładów o dużym ryzyku;
- o 0 zakładów zwiększyła się/ zmniejszyła liczba zakładów o zwiększonym ryzyku;
- o 0 zakładów zwiększyła się/ zmniejszyła liczba tzw. zakładów pozostałych.

Szczegółowe zmiany w poszczególnych grupach zakładów w 2008 r. przedstawiają się następująco:

ZDR

a) Wykaz zakładów wprowadzonych do rejestru ZDR

Do rejestru ZDR woj. lubuskiego w 2008 r. nie wprowadzono nowych zakładów.

b) Wykaz zakładów skreślonych z rejestru ZDR

W 2008 roku z rejestru ZDR woj. lubuskiego skreślono Zakłady Włókien Chemicznych „Stilon” S.A. w Gorzowie Wlkp. Zakład ten w styczniu 2008 r. powiadomił Komendę Wojewódzką PSP i WIOŚ o zaprzestaniu użytkowania instalacji wodzianu hydrazyny, która była podstawą do zaliczania go do ZDR. Jednocześnie zakład ten dokonał zgłoszenia do PSP jako zakład zwiększonego ryzyka poważnej awarii. Przez okres 2008 roku zakład ten funkcjonował w ewidencji WIOŚ jako ZZR. Przeprowadzona w listopadzie 2008 r. kontrola Zakładów Włókien Chemicznych „Stilon” pozwoliła ustalić, że nie podlega on dyrektywie SEVESO i zakład ten został wykreślony z ewidencji WIOŚ.

ZZR

a) Wykaz zakładów wprowadzonych do rejestru ZZR.

Do rejestru ZZR woj. lubuskiego w 2008 r. nie wprowadzono nowych zakładów.

b) Wykaz zakładów skreślonych z rejestru ZZR.

W trakcie roku kalendarzowego 2008 do rejestru ZZR zostały wprowadzone Zakłady Włókien Chemicznych „Stilon” S.A. w Gorzowie Wlkp., ale z końcem roku zostały z tej listy skreślone, jako nie podlegające wymogom dyrektywy SEVESO.

ZAKŁADY POZOSTAŁE

a) Wykaz zakładów wprowadzonych do rejestru zakładów pozostałych.

Do rejestru zakładów pozostałych woj. lubuskiego w 2008 r. nie wprowadzono nowych zakładów

b) Wykaz zakładów skreślonych z rejestru zakładów pozostałych.

Z rejestru zakładów pozostałych woj. lubuskiego w 2007 r. nie skreślono żadnego zakładu.

Tabela 2. Wykaz złożonej i zaktualizowanej przez ZDR i ZZR w 2008 roku dokumentacji dotyczących poważnych awarii

Województwo	Liczba ZDR	Liczba ZZR	Łącznie w 2008 roku	Dokumentacja*				
				zgłoszenie	PZA	ROB	WPOR	ZPOR
				złożone/ aktualiz	złożone/ aktualiz.	złożone/ aktualiz.	złożone/ aktualiz.	posiad / aktualiz
1	2	3	4	5	6	7	8	9
lubuskie	4	3	2	7/1	7/0	4/1	4/1	2/0

PZA – program zapobiegania awariom

ROB – raport o bezpieczeństwie

WPOR – wewnętrzny plan operacyjno ratowniczy

ZPOR – zewnętrzny plan operacyjno ratowniczy

W 2008r. oficjalnego zgłoszenia wraz z przedłożeniem PZA dokonał Zakład Energoelektryczny „ENERGO-STIL” Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. Zakład ten został wpisany do rejestru ZZR woj. lubuskiego w 2007 r. Ponadto w 2008 r. aktualizacji zgłoszenia wraz z aktualizacją RoB i WPOR dokonała Rozlewnia Gazu Płynnego ORLEN GAZ Sp. z o.o. w Krośnie Odrzańskim. Aktualizacji dokumentów dokonano w związku z rozbudową instalacji o kolejny zbiornik magazynowy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 wszystkie zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku posiadają wymaganą prawem dokumentację przeciwdziałania poważnym awariom.

Spośród 4 zakładów o dużym ryzyku:

- 4 stanowią zakłady zgłoszone na podstawie substancji indywidualnych z tabeli 1 Rozporządzenia MG w sprawie klasyfikacji;
w tym:
  - 2 zakłady posiadające substancje wg poz. 18 w tabeli 1,
  - 1 zakład posiadający substancje wg poz. 14 i 22 w tabeli 1,
  - 1 zakład posiadający substancje wg poz. 14 w tabeli 1.

Podobna analiza dla 3 zakładów o zwiększonym ryzyku przedstawia się następująco:

- 2 stanowią zakłady zgłoszone na podstawie substancji indywidualnych z tabeli 1 Rozporządzenia MG w sprawie klasyfikacji;
w tym:
  - 1 zakład posiadający substancje wg poz. 18 tabeli 1,
  - 1 zakład posiadający substancje wg poz. 34 tabeli 1,
- 1 stanowi zakład zgłoszony na podstawie kategorii 1,2 z tabeli 2 Rozporządzenia MG w sprawie klasyfikacji

Wszystkie zakłady dużego ryzyka z terenu woj. lubuskiego (4) przedstawiły w okresie od 1 do 31 stycznia 2009 r. informację o substancjach niebezpiecznych wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. (art. 263 Poś).

Wszystkie zakłady dużego ryzyka z terenu woj. lubuskiego (4) zarejestrowane do dnia 31 grudnia 2005 r. powiadomiły o przeprowadzeniu analizy wewnętrznego planu operacyjno – ratowniczego.

2. Kontrole IOŚ w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom

2.1. Kontrole potencjalnych sprawców poważnych awarii

Na zaplanowane 6 kontroli (85% w odniesieniu do 2007 r.) w zakładach mogących potencjalnie spowodować poważne awarie wykonano 6 kontroli.

W tym:

- 4 kontrole zakładów o dużym ryzyku (ZDR), w tym 4 z PSP,
- 1 kontrola zakładu o zwiększonym ryzyku (ZZR), w tym z PSP 0,
- 1 kontrola zakładów z grupy pozostałych,

Na zaplanowane 6 kontroli przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i preparatach chemicznych wykonano 6 kontroli.

Liczba przeprowadzonych w 2008 r. kontroli przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i preparatach chemicznych stanowi 150% w odniesieniu do 2007 r.

Przedstawiciele WIOŚ brali udział w kontrolach transportu materiałów niebezpiecznych organizowanych przez inne organy (Policja, Inspekcja Transportu Drogowego, Straż Graniczna). W 2008 r. przeprowadzono trzy kontrole wspólne ze Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego i Policją (jedną w czerwcu i dwie we wrześniu) w zakresie transportu materiałów niebezpiecznych i transgranicznego przemieszczania odpadów na przejściach granicznych w Świecku i Olszynie.

Liczba przeprowadzonych w 2008 r. kontroli transportu materiałów niebezpiecznych stanowi 150 % w stosunku do 2007 r.

Tabela 3. Liczba kontroli w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom*

Województwo	Potencjalni sprawcy PA				Potencjalni sprawcy PA				Nadzór z tytułu ustawy o subst.chem plan/wyk	Transport
	Planowane				Wykonane					
	ZDR	ZZR	pozostałe	Razem	ZDR	ZZR	pozostałe	Razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
lubuskie	4	1	1	6	4	1	1	6	6/6	3

Tabela 4. Liczba zarządzeń i obowiązków pokontrolnych w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom

Województwo	ZDR		ZZR		pozostałe		Z tytułu ustawy o subst. chem.		Ogółem		Realizacja zarządzeń / obowiązków*		
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Liczba zarządzeń	Liczba obowiązków	Liczba zarządzeń	Liczba obowiązków	Liczba zarządzeń	Liczba obowiązków	Liczba zarządzeń	Liczba obowiązków	Liczba zarządzeń (2+4+6+8)	Liczba obowiązków (3+5+7+9)	Wykonane	w trakcie realizacji	nie wykonane
1	2	2	0	0	1	3	4	6	7	11	4/7	3/4	0

Tabela 5. Postępowanie pokontrolne w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom

Województwo lubuskie	L.p.	Postępowanie pokontrolne	ZDR	ZZR	pozostałe	Z tytułu ustawy o subst. chem	Transport
1	2	3	4	5	6	7	8
	1	Liczba wydanych decyzji	0	0	0	0	0
	2	Liczba zarządzeń pokontrolnych	2	0	1	4	0
	3	Liczba postanowień wstrzymujących oddanie inwest.	0	0	0	0	0
	4 *	Liczba wniosków do organów ścigania*	0	0	0	0	0
	5	Liczba mandatów	0	0	0	0	0
	6	Liczba wystąpień do: a/ PSP b/innych organów kontroli c/ organów administracji publicznej	1	0	0	0	0

Ogółem wydano 7 zarządzeń pokontrolnych obejmujących 11 nałożonych obowiązków, w tym:

- 2 zarządzenia dla zakładów o dużym ryzyku,

- 0 zarządzeń dla zakładów o zwiększonym ryzyku,
- 1 zarządzenie w odniesieniu do pozostałych zakładów,
- 4 zarządzenia dla zakładów z tytułu ustawy o substancjach i preparatach chemicznych.

Przeprowadzone kontrole i stwierdzone na ich podstawie naruszenia dotyczyły w szczególności:

- braku realizacji obowiązku aktualizacji programu zapobiegania poważnym awariom,
- zdezaktualizowanej dokumentacji formalno-prawnej dotyczącej funkcjonowania zakładu dużego ryzyka poważnej awarii,
- nie informowania Inspektora do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych o fakcie wprowadzania na rynek preparatu niebezpiecznego.

Realizacja zarządzeń:

- zrealizowano 4 zarządzenia,
- w trakcie realizacji są 3 zarządzenia,
- nie zrealizowano 4 obowiązków (w tym 2 obowiązki dotyczące zakładów dużego ryzyka oraz 2 obowiązki dotyczące pozostałych zakładów).

Przyczyny niezrealizowania zarządzeń:

Podstawową przyczyną niezrealizowania obowiązków do końca 2008 r. było wyznaczenie terminu ich realizacji na pierwsze półrocze 2009 r.

W trakcie wykonanych kontroli na podstawie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych stwierdzono następujące naruszenia prawa:

- brak tłumaczeń na język polski kart charakterystyk substancji niebezpiecznych wprowadzanych na rynek; po kontroli wydano zarządzenia pokontrolne obligujące stosujących substancje i preparaty do posiadania kart charakterystyk w języku polskim,
- brak oznakowania opakowań zawierających substancje niebezpieczne, po kontroli wydano zarządzenie pokontrolne obligujące wprowadzającego substancje i preparaty do oznakowania opakowań w sposób uniemożliwiający zniszczenie oznakowań.

Dalszą poprawę odnotowano w zakresie stanu technicznego eksploatowanych instalacji oraz stosowania nowoczesnych systemów monitorowania procesów technologicznych stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii.

2.2. Współpraca z innymi organami kontroli

W sprawach zwalczania poważnych awarii WIOŚ współdziałał z Państwową Strażą Pożarną, organami administracji rządowej i samorządowej, Policją, Państwową Inspekcją Sanitarną, Inspekcją Transportu Drogowego, organami Nadzoru Budowlanego.

Formy współpracy z w/w instytucjami i jednostkami kontrolnymi były następujące.

W dniu 24 września 2008 r. inspektorzy WIOŚ uczestniczyli w ćwiczeniach aplikacyjnych i taktyczno-bojowych pn.: „Prowadzenie i koordynacja działań ratowniczych podczas wycieku substancji ropopochodnej na rzece Warcie” w Świerkocinie. Organizatorem ćwiczeń był Starosta Gorzowski. W ćwiczeniach uczestniczyli przedstawiciele administracji, JRG KM PSP w Gorzowie Wlkp. oraz PERN Płock.

Ponadto współpraca ze Państwową Strażą Pożarną realizowana jest w ramach corocznych wspólnie przeprowadzanych kontroli, co wynika m.in. z realizacji porozumienia zawartego pomiędzy Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska a Komendantem Wojewódzkim PSP z dnia 2 grudnia 2002 r.

Współpraca ze Strażą Graniczną polegała na wymianie doświadczeń w zakresie awarii i innych tzw. miejscowych zdarzeń, w tym na szkoleniu pracowników Straży Granicznej w zakresie przeciwdziałania transgranicznemu przemieszczaniu odpadów oraz transporcie materiałów niebezpiecznych, jak również na wspólnym uczestnictwie w kontrolach przemieszczania odpadów i przewozów materiałów niebezpiecznych.

Współpraca z innymi organami prowadzona była na bieżąco – w zależności od doraźnych potrzeb.

2.3. Kontrole mogilników

Wszystkie istniejące na terenie województwa lubuskiego mogilniki zostały ostatecznie zlikwidowane w latach 2001-2002.

W 2007 r. WIOŚ nie prowadził kontroli mogilników i nie wydawał zarządzeń pokontrolnych w tym zakresie.

3. Zdarzenia o znamionach poważnych awarii.

3.1. Występowanie zdarzeń

W roku 2008 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze zarejestrował informację o wystąpieniu 1 zdarzenia.

Szczegółowy wykaz zdarzeń zawiera tabela 8:

Tabela 8. Wykaz zdarzeń o znamionach poważnych awarii, które wystąpiły w 2008r.

Lp.	Indeks z programu Ekoawarie	Data	Miejsce	Czy spełnia kryteria RMS* (Tak/Nie; podać paragraf)	Czy organ prowadzący akcję ratowniczą przekazał informację w trybie RMS* (Tak/Nie; podać nazwę organu)
1	2	3	4	5	6
1	081-2008-001	08.12.2008 r.	Bobrzany	Nie	Nie

*Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30.12.2002r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Ze względu na miejsce powstania zdarzeń liczba ich w 2008 r. była następująca:

Tabela 8a. Liczba zdarzeń o znamionach poważnych awarii w zależności od miejsca wystąpienia

Miejsce zdarzenia	Liczba
ZAKŁADY (ogółem)	0
w tym:	
• ZDR	0
• ZZR	0
• POZOSTAŁE	0
• INNE, NIE UWZGLĘDNIONE W POWYŻSZYCH GRUPACH	0
TRANSPORT (ogółem)	1
w tym	
• drogowy	1
• kolejowy	0
• rurociągowy	0
• wodny	0
INNE (określić jakie)	0

Tabela 9 Liczba zdarzeń z uwzględnieniem klasyfikacji materiałów niebezpiecznych, w zakresie międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych

• Klasa 1	(Materiały i przedmioty wybuchowe)	- 0 zdarzeń
• Klasa 2	(Gazy)	- 0 zdarzeń
• Klasa 3	(Materiały ciekłe zapalne)	- 1 zdarzenie
• Klasa 4.1	(Materiały stałe zapalne)	- 0 zdarzeń
• Klasa 4.2	(Materiały samozapalne)	- 0 zdarzeń
• Klasa 4.3	(Materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne)	- 0 zdarzeń
• Klasa 5.1	(Materiały utleniające)	- 0 zdarzeń
• Klasa 5.2	(Nadtlenki organiczne)	- 0 zdarzeń
• Klasa 6.1	(Materiały trujące)	- 0 zdarzeń
• Klasa 6.2	(Materiały zakaźne)	- 0 zdarzeń
• Klasa 8	(Materiały żrące)	- 0 zdarzeń
• Klasa 9	(Różne materiały i przedmioty niebezpieczne)	- 0 zdarzeń

3.2. Przyczyny występowania poważnych awarii

Opisanie przyczyn powstawania zgłoszonych zdarzeń (np. czynnik ludzki, techniczne, warunki atmosferyczne):

Podstawową przyczyną zgłoszonego zdarzenia był czynnik ludzki tj. niedostosowanie się kierującego pojazdem do zaistniałych warunków drogowych i niezachowanie bezpiecznej prędkości w strefie zabudowy mieszkaniowej.

Tabela 10. Analiza zdarzeń o znamionach poważnych awarii z uwzględnieniem zanieczyszczonych elementów środowiska

Województwo	L.p.	Miejsce zdarzenia	Liczba zdarzeń ²	Liczba pobranych prób ogółem	Rodzaj pobranych prób/liczba stwierdzonych przekroczeń		
					Powietrze	woda	grunt
1		3	4	5	6	7	8
lubuskie	1	Zakłady					
	a	ZDR					
	b	ZZR					
	c	Zakłady pozostałe					
	d	Zakłady niewymienione w poz. 1-3					
	2	Transport					
	a	drogowy	1	1			1/1
	b	kolejowy					
	c	wodny					
	d	rurociągowy					
	3	Inne (wyżej nie wymienione, określić jakie)					

3.3. Przykłady poważnych awarii, mających miejsce w 2008 r. (część opisowa z uwzględnieniem dokumentacji fotograficznej)

3.3.1. Zakłady zaliczone do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (dla wszystkich ZDR):

W województwie lubuskim nie wystąpiły przypadki poważnych awarii w zakładach o dużym ryzyku wystąpienia awarii.

3.3.2. Zakłady zaliczone do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (dla wszystkich ZZR):

W województwie lubuskim nie wystąpiły przypadki poważnych awarii w zakładach o zwiększonym ryzyku poważnej awarii.

3.3.3. Pozostałe zakłady:

W województwie lubuskim nie wystąpiły przypadki poważnych awarii w pozostałych zakładach stanowiących potencjalne źródło poważnych awarii.

3.3.4. Inne zakłady:

W województwie lubuskim nie wystąpiły przypadki poważnych awarii w innych zakładach stanowiących potencjalne źródło poważnych awarii.

3.3.5. Transport:

W dniu 8 grudnia 2008 r. w miejscowości Bobrzany (gmina Małomice) na drodze krajowej nr 12 doszło do zdarzenia drogowego, w którym z uszkodzonego pojazdu samochodowego wyciekło na drogę i pobocze drogi ok. 600 litrów oleju napędowego. Służby prowadzące akcję ratowniczą zdołały zebrać około 30 litrów oleju napędowego. Pozostała część paliwa spłynęła na nieutwardzone pobocze drogi i przedostała się do gruntu powodując jego zanieczyszczenie. Wykonane badania fizyko-chemiczne gruntu na obecność oleju mineralnego wskazały, że niespełnia on standardów jakościowych ustalonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359). W celu wyeliminowania dalszego rozprzestrzeniania się zanieczyszczenia w środowisku gruntowo-wodnym niezbędne było podjęcie działań naprawczych polegających na wydobyciu zanieczyszczonego gruntu i poddaniu go utylizacji. Obowiązek powyższy wynika z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75 poz. 493). Służby prowadzące akcję ratowniczą ustaliły, że sprawcą zanieczyszczenia był pojazd należący do Holenderskiej firmy B.A. Van Velthoven z Ecken Wiel. W związku z powyższym skierowano wniosek do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji nakładającej obowiązek podjęcia działań naprawczych.

3.4. Nadzór nad usuwaniem skutków

Tabela 11. Liczba zdarzeń o znamionach poważnych awarii według rodzajów

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Liczba zdarzeń ogółem ² (suma kolumny 4 i 5)	w tym:	
			Liczba poważnych awarii ¹	Liczba zdarzeń o znamionach PA (różnica kolumny 3 i 4)
1	2	3	4	5
1	EMISJA (w tym WYCIEK)	1	0	1
2	POŻAR			
3	EKSPLOZJA			
4	INNE (określić jakie)			
5	OGÓŁEM (suma wierszy 1 – 4)	1	0	1

¹ – Poważne awarie spełniające kryteria Rozporządzenia MŚ

² – Liczba taka sama jak wykazana w pierwszym zdaniu w pkt. 3.1.

Tabela 11a. Liczba zdarzeń o znamionach poważnych awarii z uwzględnieniem ich skutków

Lp.	Skutki zdarzenia	Liczba zdarzeń ogółem ² (suma kolumny 4 i 5)	w tym:	
			Liczba poważnych awarii ¹	Liczba zdarzeń o znamionach PA (różnica kolumny 3 i 4)
1	2	3	4	5
	• Uwolnienie substancji do wód podziemnych			
	• Uwolnienie substancji do wód powierzchniowych			
	• Uwolnienie substancji do gruntu	1	0	1
	• Uwolnienie substancji do powietrza			
	• Skutki dla zdrowia i życia ludzi			
	• Skutki transgraniczne			
	• inne (określić jakie)			

¹ – Poważne awarie spełniające kryteria Rozporządzenia MŚ

² – Liczba taka sama jak wykazana w pierwszym zdaniu w pkt. 3.1.

3.4.1. Postępowanie kontrolne

Tabela 12. Prowadzenie nadzoru nad usuwaniem skutków zdarzeń o znamionach poważnych awarii

Województwo	liczba zdarzeń ²	L.p.	Postępowanie pokontrolne		Zdarzenia
1	2	3	4	5	6
lubuskie	1	1	Liczba kontroli	1	1
		2	Liczba zarządzeń pokontrolnych / liczba obowiązków	0	
			liczba obowiązków zrealizowanych	0	
			liczba obowiązków niezrealizowanych (podać przyczyny)	0	
			liczba obowiązków do realizacji po 31.12.2008	0	
		3	Liczba wydanych decyzji	0	
		4	Liczba mandatów	0	
		5 ³	Liczba wniosków do organów ścigania	0	
		6	Liczba wizji lokalnych	2	
		7	Liczba wystąpień do:	0	
			a/ PSP	0	
b/innych organów kontroli	0				
c/ organ właściwy w sprawie rekultywacji gruntu	1				
	d/ innych organów administracji publicznej (podać jakich)	0			
	8	Inne działania (określić jakie)			

² – Liczba taka sama jak wykazana w pierwszym zdaniu w pkt. 3.1.

3.4.2. Przykłady działań organów Inspekcji Ochrony Środowiska w przypadku wystąpienia poważnej awarii oraz nadzór nad zdarzeniami, które wystąpiły, przed 2008 r.

Działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie wystąpienia poważnych awarii przedstawiono poniżej.

W przypadkach poważnych awarii WIOŚ w Zielonej Górze realizuje określone procedury zgodnie ze „Szczegółowymi Zasadami Postępowania...” określonymi przez GIOŚ we wrześniu 2007 roku oraz Zarządzeniem wewnętrznym nr 17/2002 Wojewódzkiego Inspektora

Ochrony Środowiska w Zielonej Górze. Zgodnie z nimi przedstawiciele WIOŚ, po zgłoszeniu (najczęściej przez jednostki PSP) wystąpienia zdarzenia uczestniczą w akcji ratowniczej. Każdy dyżurujący pracownik Inspektoratu posiada wykaz telefonów dyżurnych służb oraz kierownictwa WIOŚ, które należy zawiadomić w przypadku wystąpienia poważnej awarii.

Do zadań dyżurnego WIOŚ należy:

- przyjmowanie napływających informacji telefonicznych o wystąpieniu poważnej awarii,
- prowadzenie pełnej dokumentacji o napływających informacjach,
- sprawdzanie wiarygodności przyjętej informacji we współdziałaniu z:
  1. służbami dyżurnymi Wojewody Lubuskiego,
  2. oficerem dyżurnym Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej,
  3. oficerem dyżurnym Komendy Wojewódzkiej Policji,
- po potwierdzeniu wiarygodności przyjętej informacji powiadomienie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska lub wyznaczonych przez niego osób o wystąpieniu poważnej awarii.
- przygotowanie meldunku o wystąpieniu poważnej awarii i po uzgodnieniu z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska przesłanie go do GIOŚ – Departamentu Przeciwdziałania Poważnym Awariom w Gdańsku.

4. Prace badawczo- wdrożeniowe, analizy i ekspertyzy dotyczące poważnych awarii

WIOŚ nie prowadził w 2008 r. prac badawczo-wdrożeniowych, analiz i ekspertyz dotyczących poważnych awarii. Kontynuowano jednakże założenia programowe projektu pn. „Ochrona wód przez zanieczyszczeniami przemysłowymi”, realizowanego w ramach projektu River Shield, przy wsparciu finansowym ze środków ERDF Programu Obszarów Sąsiadujących INTERREG II B CADSES. W dniu 23 kwietnia 2008 r. zakończono i podsumowano ww. projekt na wspólnym seminarium. W trakcie seminarium Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wygłosił referat pt. „Analiza poważnych awarii w województwie lubuskim jako element dokumentacji z zakresu planowania przestrzennego”. Natomiast Kierownik Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp. wygłosił referat pt. „Zadania Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w rozpoznawaniu zagrożeń i usuwaniu skutków awaryjnego zanieczyszczenia wód”.

Realizacja projektu RIVER SHIELD w województwie lubuskim zakończyła się przekazaniem do koordynatora projektu w Polsce raportu końcowego pt.: „Propozycje dalszych działań i niezbędnych inwestycji w województwie lubuskim, z uwzględnieniem wyników uzyskanych w ramach projektu River Shield”. Integralnym elementem raporty były wykonane

przez przedstawicieli WIOŚ, PSP, Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze oraz Wydziału Zarządzania Kryzysowego Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. dwa opracowania pt.:

- „Analiza ryzyka poważnych awarii w województwie lubuskim jako element dokumentacji z zakresu planowania przestrzennego”,
- „Propozycje dalszych działań i niezbędnych inwestycji w województwie lubuskim, z uwzględnieniem wyników uzyskanych w ramach projektu River Shield”.

5. Szkolenia w zakresie poważnych awarii

1) Szkolenia organizowane przez WIOŚ

W 2008 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze nie organizował szkoleń dotyczących problematyki poważnych awarii dla innych instytucji i zakładów.

2) Szkolenia z udziałem przedstawicieli WIOŚ

W czerwcu 2008 r. przedstawiciel Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska brał udział w szkoleniu dotyczącym naprawy szkód, organizowanym przez Ministerstwo Środowiska we współpracy z Zespołem Projektu REMEDE.

W październiku 2008 r. dwóch przedstawicieli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska brało udział w szkoleniach dotyczących problematyki poważnych awarii, zorganizowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Przeciwdziałania Poważnym Awariom Przemysłowym.

W listopadzie 2008 r. w Dębie Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska i Kierownik Delegatury uczestniczyli w szkoleniu dotyczącym wdrażania Dyrektywy Seveso II w obszarze Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Tabela 14 Szkolenia w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom z udziałem przedstawicieli WIOŚ

Lp.	Temat szkolenia	Termin szkolenia	Organizator szkolenia	Liczba przeszkolonych osób
1	Geneza Dyrektywy 2004/35/WE i jej powiązanie z innymi dyrektywami UE oraz zastosowania metod ekwiwalentności zasobów do oceny i naprawy szkód w zakresie Aneksu II dyrektywy	2-3 czerwca 2008 r.	Ministerstwo Środowiska, Pro-Biodiversity Service	1

Lp.	Temat szkolenia	Termin szkolenia	Organizator szkolenia	Liczba przeszkolonych osób
2	Wdrażanie zaktualizowanego programu EKOAWARIE	22-23 października 2008 r.	GIOŚ - DPPA w Gdańsku	2
3	Programy działań w dorzeczach według ramowej Dyrektywy Wodnej – wdrażanie Dyrektywy Seveso II. Współdziałanie Inspekcji Ochrony Środowiska i Państwowej Straży Pożarnej	24-25 listopada 2008 r.	GIOŚ - DPPA w Gdańsku	2

Łącznie w 2008 roku, przeszkolonych zostało 5 osób.

6. Współpraca międzynarodowa

Przedstawiciele WIOŚ w Zielonej Górze uczestniczyli w 2008 r. w pracach grupy roboczej Polsko-Niemieckiej Komisji ds. Wód Granicznych: W-2. Zakres działalności grupy reguluje umowa pomiędzy Rzeczypospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec na temat współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych z 19 maja 1992 roku.

Grupa Robocza W-2 „Ochrona Wód” działała w 2008 r. według rocznego planu pracy zatwierdzonego przez Polsko-Niemiecką Komisję ds. Wód Granicznych.

W ramach Grupy Roboczej W2 „Ochrona wód” w 2008 roku obok istniejących Grup Ekspertów do Spraw Jakości powołana została druga grupa ekspertów – Grupa Ekspertów „Monitoring”. Pierwsza narada Grupy odbyła się 8 października 2008 roku we Frankfurcie nad Odrą.

Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska jest również członkiem Polsko-Niemieckiej Komisji ds. Wód Granicznych Grupy Roboczej W-3. Wymieniona Grupa Robocza zajmuje się między innymi ustaleniem źródeł zagrożeń mogących prowadzić do nadzwyczajnych zanieczyszczeń wód granicznych, opracowywaniem planów alarmowych, systemów kontroli powiadamianiem i ostrzeganiem na wypadek nadzwyczajnych zanieczyszczeń.

Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w 2008 r. wziął udział, jako członek polskiej delegacji, w posiedzeniu Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej „Konwencji EKG o transgranicznych skutkach awarii przemysłowych”, działającej w ramach Polsko-Niemieckiej Komisji do spraw Współpracy Sąsiedzkiej w Dziedzinie Ochrony Środowiska. Czternaste posiedzenie Grupy odbyło się w dniach 16-19 września 2008 r. w Chorin (RFN). Podczas obrad dokonano wzajemnej aktualizacji danych dotyczących niebezpiecznej działalności przemysłowej oraz zweryfikowano dane teleadresowe punktów kontaktowych dla powiadamiania o awariach przemysłowych i udzielaniu wzajemnej pomocy. Omówiono również

współpracę służb ratowniczych na terenie przygranicznym i przedyskutowano inicjatywę wspólnych inspekcji zakładów przemysłowych (w ramach realizacji zapisów Dyrektywy Seveso II).

Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska jest także członkiem Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej ds. współpracy w dziedzinie jakości powietrza na obszarach leżących wzdłuż granicy. Wymieniona Grupa Robocza działała w ramach Polsko-Niemieckiej Komisji do spraw Współpracy Sąsiedzkiej w Dziedzinie Ochrony Środowiska.

Przedstawiciele WIOŚ w Zielonej Górze (razem z przedstawicielami Ministerstwa Środowiska i Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego) dwukrotnie uczestniczyli w polsko - niemieckich konsultacjach w sprawie budowy fabryki papieru w nadgranicznym Eisenhüttenstadt i powiązanej z nią elektrociepłowni oraz w sprawie projektu budowy oczyszczalni ścieków mającej obsługiwać strefę przemysłową Eisenhüttenstadt.

Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Zielonej Górze będąc członkiem polskiej delegacji uczestniczył w naradzie Grupy Roboczej G3 „Zanieczyszczenia awaryjne” Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem. Trzecia narada Grupy odbyła się w dniach 14-16 kwietnia 2008 r. w Belzig (RFN). Przedmiotem narady były m.in.: realizacja zadań i mandat Grupy G3 Międzynarodowy Plan Ostrzegawczo – Alarmowy dla Odry i Plan Awaryjny dla rzeki Odry. Ponadto uzgodniono plan międzynarodowych ćwiczeń łączności w 2008 roku oraz przedyskutowano kwestię zaleceń zabezpieczenia technicznego dla obiektów mogących spowodować zanieczyszczenia wód zlewni Odry.

Polsko – niemiecka współpraca dwustronna

W 2008 roku przedstawiciele WIOŚ w Zielonej Górze włączyli się w stałą współpracę w dziedzinie ochrony środowiska pomiędzy Ministerstwem Rozwoju Obszarów Wiejskich, Środowiska i Ochrony Środowiska Kraju Związkowego Brandenburgii (Ministerium für Ländliche Entwicklung Umwelt und Verbraucherschutz des Landes Brandenburg) a województwem lubuskim i województwem zachodniopomorskim. W dniu 20 listopada 2008 r. w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Lebus (RFN) odbyło się spotkanie poświęcone kwestii jakości powietrza na obszarach przygranicznych. Ze strony polskiej w spotkaniu udział wzięli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego oraz pracownicy WIOŚ w Zielonej Górze i WIOŚ w Szczecinie. Głównymi tematami wspólnej dyskusji były - polska i niemiecka sieć pomiarów immisji oraz największe przygraniczne źródła emisji.

W dniu 9 września 2008 roku we Frankfurcie nad Odrą odbyło się posiedzenie komisji ochrony środowiska Wschodnio – Brandenburskiej Izby Przemysłowo – Handlowej (IHK Ostbrandenburg), na którym Kierownik Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp. wygłosił referat dotyczący stanu implementacji przepisów ochrony środowiska Unii Europejskiej w Polsce oraz przybliżył strukturę polskich instytucji odpowiedzialnych za ochronę środowiska.

7. Uwagi i wnioski

Współpraca w zespołach zarządzania kryzysowego:

W 2008 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska współpracował z Zespołem Reagowania Kryzysowego przy Staroście Gorzowskim. Zespół podjął współpracę z WIOŚ w związku z ćwiczeniami aplikacyjnymi i taktyczno-bojowymi pn.: „Prowadzenie i koordynacja działań ratowniczych podczas wycieku substancji ropopochodnej na rzece Warcie” w Świerkocinie. Przedstawiciel WIOŚ uczestniczył w posiedzeniu zespołu, przedłożył stosowny meldunek, uczestniczył w ćwiczeniach oraz w podsumowaniu i omówieniu ćwiczeń.

Współpraca z PSP:

Współpraca z PSP realizowana jest poprzez udostępnianie informacji dotyczących potencjalnych źródeł poważnych awarii, danych o zaistniałych zdarzeniach o charakterze poważnych awarii, przekazywanie informacji statystycznych, sprawozdań i analiz z przebiegu zwalczania i usuwania skutków awarii, weryfikację rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, ocenę raportów o bezpieczeństwie oraz programów zapobiegania poważnym awariom. Na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska a Lubuskim Wojewódzkim Komendantem Państwowej Straży Pożarnej ustala się corocznie harmonogram wspólnych czynności kontrolno-rozpoznawczych planowanych do realizacji. Kontrole ze strony PSP realizowane są przez podległe Komendantowi Wojewódzkiemu PSP Komendy Powiatowe. Raz w roku odbywa się wspólne spotkanie, na którym podsumowywany jest cykl roczny oraz wstępnie ustalane są priorytety działań na rok następny.

Współpraca z PSP realizowana jest również w terenie, podczas prowadzonych przez PSP i WIOŚ wspólnych akcji ratowniczych i ćwiczeń. Współpraca ta polega m.in. na ocenie przez inspektorów WIOŚ technik prowadzonej akcji ratowniczej pod kątem jej bezpieczeństwa dla środowiska, prawidłowości zabezpieczenia środowiska przed wtórnym rozprzestrzenianiem się zanieczyszczeń po zakończonej akcji ratowniczej oraz stwierdzenia czy miejsce

zdarzenia zostało w dostatecznym stopniu zabezpieczone przed dalszą emisją zanieczyszczeń. W czasie występowania poważnej awarii, w sytuacjach wymagających zastosowania specjalistycznego sprzętu i wyposażenia, jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej dokonują poboru próbek do badań według wskazań przedstawicieli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Współpraca z innymi organami administracji publicznej:

W 2008 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska podejmował współpracę z organami Straży Granicznej, Policji oraz Inspekcji Transportu Drogowego, w związku prowadzonymi kontrolami transgranicznego przemieszczania odpadów oraz przewozu materiałów niebezpiecznych. W ramach współpracy przeprowadzono wspólne kontrole na przejściach granicznych w Olszynie i Świecku oraz na głównych trasach przewozu odpadów.

W 2008 r. nie podejmowano współpracy w zakresie poważnych awarii ze służbami PIP i PIS.